

բերլ արքայն յատուկ է տաճարական զանգերն հնարով պատկերած խմբագրին, որ նոյն իսկ իր սեփական խօսքերից նա կարողանում է խոյս տալ կամ, ինչպէս ասում են, ջրից չոր է դուրս գալիս: Մենք պատասխանել էինք Արասխանեանցի այն հարցին թէ երբ նա ինքն էլ կարծախառնայ «Մշակի» ուշադրութեան: Բնական էր, որ այդ բացատրութիւնը շատ դառն լինէր մեծամտութեան տխրահոգական հերոսին և ահա նա շտապում է խոյս տալ ու իր փրկութեան համար առաջ է քաշում... «Մուրճի» տաճարականի տոնախմբութիւնը: Շնորհ արեք, գոնէ թողէք, որ ձեր ընթերցողները այն միամտութեան մէջ մընան, թէ հայ հասարակութեան մի անշնչան մասը ինքնաբերաբար, ցոյց տուցն ձեզ իր համակրանքը: Մենք լսել ենք և կը լսենք, բայց դուք էլ պարտաւոր էք ձեր շահը հասկանալ: Յօդերանքները, լինեն նրանք հինգ տասնայ, տասնամեայ թէ նոյն իսկ հարիւրամեայ, չեն կարող ջնջել այն, ինչ ակնբեր է: Տեսնում էք, նոյն իսկ Տիգրան Նազարեանն էլ, որի alter ego-ն դառնալու համար ռուսեր տալիս մի անգամ, նոյնպէս սկսել է դատապարտել ձեր մեծամտութիւնը, ձեր բեկեղանքները, ձեր ախտատկիցները վրա թափած գովառանքները: Միթէ էլ թերահաւատութեան մէջ էք:

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷԳՈՒՆԻՐՈՓՈԼԻՑ

Փետրվարի 18-ին

Հաստատ աղբիւրից լսեցինք, որ պ. Գ. Մանուկեան նուիրել է իր մայրենի քաղաքին 40,000 ռուբլի՝ անկեղծաց և բուժարան հիմնելու համար: Պարոնը բնիկ ալեքսանդրոպոլի է և վարդապետ արդէն տեղափոխվել է Պիտերբուրգի զինուորական ծառայութիւնով: Եթէ ի նկատի ունենանք, որ այդպիսի խոյր նուիրաբերութիւն մինչև օրս ոչ ոք չէ արել Ալեքսանդրոպոլին իր զաւակներից, ապա ուրեմն պ. Մանուկեանի արածը օրինակելի է և ուշադրութեան արժանի: Համոզված լինելով՝ որ նուիրաբերողի բարի ցանկութիւնը մի օր պէտք է դուրս բերվի, թող կը տանք մեզ առաջուց մեր կարծիքը յայտնելու:

Ալեքսանդրոպոլի ազգաբնակիչները, համաձայն աշխարհագրական ցուցակի, հաշուած է 32,000 հոգի, մի այդքան էլ զօրքի թիւն է կաղուռ, իսկ այդ անագումարը 64,000 հոգու համար լրացնում կան մի զինուորական հիւանդանոց 100 անկողնով և մի բուժարան: Առաջինը համարեա միշտ լինել է լինում հիւանդանոցով, խօսք չը կայ, որ հիւանդանոցից նախ և առաջ ընդունվում են զինուորականները, իսկ յետոյ, եթէ ազատ տեղ է մնում, ընդունվում են այնպիսի քաղաքացիներ, որոնք կարող են ամսական 25—30 ռ. վճարել: Պատահում է, որ շատ անգամ հարուստ ունեւորը, հիւանդանոցում տեղ չը գտնելով, գնում է ուրիշ քաղաքներ բժշկվելու, մասնաւոր օրանից յետոյ, երբ երկաթուղու տեղ հասնելով մեր քաղաքը կապվում է Ռուսաստանի կենտրոններին հետ: Ասել է թէ քաղաքի ազգաբնակչության աղքատ մեծամասնութիւնը, չը կարողանալով վճարել ամսական տուրքը, դուրս է մնում կանոնաւոր բժշկական օգնութիւնից: Ապա, տարաբնույտ բնակչության հետքեր մէջ էլ սկսվում ու տարածվում են աւանական համաճարակ հիւանդութիւնները:

Աւելորդ է այստեղ վարակիչ հիւանդութիւնների ծագման պատճառները թելել: Կասկած չը կայ, որ երբ մի ժողովուրդ, ինչպիսին է Ալեքսանդրոպոլի ժողովուրդը, գուրկ է կանոնաւոր և վայելուչ ապրելու միջոցներից, ապրում է գետնափոր, նեղ և խոնավ բնակարաններում, գուրկ մաքուր օդից և հարկաւոր լոյսից, երբ չէ ստանում հարկաւոր սնունդը, միշտ հակամիտ է հիւանդանոցի: Գոնէ այդպէս են ցոյց տալիս մեր քաղաքի զինուորականները: Արդ՝ երբ զինուորական այդպէս է, ապա է որ պէտք է լուրջ կեցւոյով մտածել ապրող սերնդի առողջական դրութեան մասին: Այդ կողմից բաւական օգնութեան հասնում է քաղաքի հաշուով հիմնված բուժարանը, որը արդէն երեք տարի է դուրս թողնում ունի: Ճիշդ է, այդ հիմնարկութիւնն առաջ զանազան պատճառներով նպատակին չէր ծառայում, բայց այժմ կանոնաւորվել է և յաճախողների թիւն օրական հասնում է 40—50-ի:

Մի այսպիսի բազմապատկան քաղաքին, որի միակ յոյսն ու ապաստանը իրենց ապաստարանն է, ինչ ասել կուզի, որ հասցրած օգնութիւնը խիտ չնչին է: Արդ՝ ցանկալի չէր արդե՞ք բանալ մի հիւանդանոց, փոխանակ անկեղծացի: Պ. Մանուկեանից նպատակը բարի է—հաւաքել մի քանի ծերունիներ, առաջ միջոց ներանց վերջին օրերը հանգիստ անցկացնել, բայց դրանից ժողովրդի ստուար մեծամասնութեանը

շատ քիչ բարիք կը հասնէր. ահա թէ ինչու չէնց սկզբից բոլոր անկողնիները կը բռնվէին բախտաւոր ծերերով, որոնք կապրէին մինչև խորը ծերութեան հասնելը, իսկ դրսում նրանց կանգնողները պէտք է անհամբեր սպասէին, որ տարեկան մէկը մեկնի և իրանք նրանց տեղը զրաւեն: Այդ էր եթէ ունենայինք ամենահարկաւոր հիւանդութիւնները, իսկ յետոյ անկեղծացը. բայց երբ կարևորները պակասում են, ըստ մեր համեմատ կարծիքի, մեղանում առաջմը անկեղծացը ունենալն անհրաժեշտ չափով չէ: Պարոն Մանուկեանին եթէ ուզում է, որ իր նուիրած դուժարով բարիք անէ հայրենի քաղաքին, իր համաբաղանջ եղբայրներին ու քոյրերին, թող բայց անէ քաղաքային հիւանդանոց: Բանալով հիւանդանոց, քաղաքը կունենար մի ուրիշ բժիշկ ևս, որ օգնութեան կը հասնէր քաղաքի բժշկին: Եւ զած մէկ բժիշկը հաղար ու մէկ պաշտօնական յանձնարարութիւններ ունենալով, ի հարկէ, որ չէ կարող ուշը դարձնել քաղաքի սանիտարական դրութեան վրա, թող թէ այնքէ աղքատների տները: Պէտք է և այս նկատել, որ մինչև այժմ քաղաքի հաշուով պահվող մէկ ֆէլդշերը շատ քիչ է: Սա մինչև ճաշ դրազված է ապաստարանում, իսկ ճաշից յետոյ պարտաւոր է արտահանել վարակիչ հիւանդութիւններից մեծամասնութիւնը, ծաղիկ կտրել և այլ պաշտօնական յանձնարարութիւններ կատարել:

Այսպէս, ուրեմն, բայց անհրաժեշտ է հիւանդանոց, պարոն Մանուկեան հնարաւորութիւն կը տար բազմաթիւ հիւանդներին երկու-երեք շաբաթվա մէջ բժշկվել և դուրս գալ, թողնելով իրանց տեղը նորերին: Իսկ հիւանդանոցի հետ եթէ ուզում է նաև բուժարան պահել, կարող է պաշտօնաւորվել քաղաքային ինքնավարութեան հետ և միացնել հիւանդանոցը եղած ապաստարանի հետ, որին, կարծում ենք, քաղաքը կը համաձայնվի մեծ ուրախութեամբ:

Բ. Բ. Ն. Տէր-Սահակեանց

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Նոր-Նախիջևան, փետրվարի 16-ին

Առ 18-ն հոկտեմբերի 1898 թ. յօդուտ մեր անձան բանաստեղծ Բաֆայէ Պատկանեանի մահարձանի համար ժողոված մեր մօտը կար 1523 թ. 75 կ.: Ստացանք քաղաքագլուխ Կ. Գ. Մեղրեան-Նեղեկեանից 50 ռուբլի, պ. Ա. Քայ-Ֆաճեանի միջնորդութեամբ Այալցիայի չորս երիտասարդներից—10 ռ., Կ. Ս. Աճեմեանից—1 ռ. 75 կ., Կ. Մ. Տուրքաթեանից—6 ռ. 75 կ., Կ. Ա. Թեթեանից—5 ռ., Կ. Պ. Լիֆշեցից 5 ռ. ընդամենը 78 ռ. 50 կ.: Ուրեմն առ 16-ն փետրվարի 1899 թ. մեր մօտը ողջ գումարը կը լինի 1602 ռ. 25 կոպէկ:

Ցաօք սրտի յիշում ենք, որ մինչև այժմ Թիֆլիսը, Բաքուն և ուրիշ հարուստ քաղաքները բոլորովին անտարբեր են հանդիսացել դէպի այս գործը, որը կարօտ է հարկաւ մեր ամենալուրջ ուշադրութեան:

Ուրեմն մենք խնդրում ենք շտապել ուղարկել նո՛ւէրենը՝ Нахичевань, ва/Доню, Григорію Чахушьяну. Գր. Չախուշեան

ՆՆՐՔԻՆ ԼՈՒՐԻՐ

Մեզ հաղորդում են, որ Վեհափառ Կաթողիկոսը կը վերադառնայ Եջմիածին Զատիկից յետոյ: Պաշտօնական և ընթացիկ գործերի մասին կարգադրութիւններ անելու համար կանչված է Եջմիածինը միաբանութեան անդամներից մէկը:

Վանի ֆրանսիական հիւպատոսարանի գործակալ և Հայաստանի ու Քիւրդիստանի դամբարանական առաքելութեան գլխաւոր հայր Իրֆրանտ հետեւ հեռագրին է ուղարկել հայր Շարքուտանին. «Վանի նահանգը ծայրացել թշուառութեան մէջ է. բազմաթիւ ըրիտանոնայ գիւղացիներ սովածան եղան. մենք պարտք ենք ահա նույն կենդանի միացողներին փրկելու համար. օգնեցէ մեզ, գոնէ նոր-կաթողիկոսներին փրկելու համար. յայտնեցէք Հռօմին: Ստանալով այս րոտուր հեռագիրը, հայր Շարքուտան շտապել անմիջապէս ուղարկել 20,000 ֆրանկ: Հռօմի պապը իր կողմից ևս շտապել էր նշանաւոր գուժար ուղարկել Ազարեան պատրիարքին: Ի հարկէ, գովելի է կաթողիկոսի հոգևորականութեան այդ ցանքը, բայց չենք կարող չը նկատել, որ հայր Իրֆրանտ ըրիտանոնեաբար չէ վարվում և իբրև ըրիտանոնայ հովիւ չէ մտածում, երբ ասում է. «գոնէ փրկենք նոր-կաթողիկոսներին», այսինքն կրօնախորհ-հայրերին: Սովի ժամանակ խորութիւն դնել հին և նոր հայի մէջ, օգնել միայն կաթողիկոսացիին, դա անտարանական գործ չէ...

Մեզ հաղորդում են, որ Եջմիածին սինոդը, նպատակ ունենալով մտցնել կանոնաւորութիւն

Վերջեան ձեւարանի հաշուութեան գործի մէջ, կարգադրել է, որ այսուհետ ձեւարանի վարչութիւնը ամէն ամիս տեղեկութիւն տայ ձեւարանի տնտեսական վիճակի մասին: ձեւարանն այսուհետ պէտք է ստանայ ծախսի գումար վանական կառավարութիւնից, իսկ մինչև այժմ նա ստանում էր սինոդի զանազանից: Շատ ուրախալի է, որ ձեւարանի հաշուութիւնը ենթարկվում է կանոնաւորութեան և այդպիսով արժատախիլ է անվում զանազան կասկածների աղբիւրը:

Չորեքշաբթի, փետրվարի 24-ին, կայացաւ Կովկասեան Գիւղատնտեսական ընկերութեան նիստը՝ լսելու Ա. Սահակեանցի զեկուցումը դէմադրողի անհրաժեշտութեան մասին Կովկասում: Զեկուցումը բաժանված էր երկու մասի: Առաջինի մէջ զեկուցանողը նկարագրեց Կովկասեան ազգաբնակչութեան տնտեսական և հասարակական կեանքի անմիջապէս վիճակը, իսկ երկրորդում նա առաջարկեց, այդ անմիջապէս դրութեան դէմ մաքսուելու համար, խնդրել մտցնելու մեր երկրում դէմադրողի հիմնարկութիւնները: Զեկուցման եղբակացութիւնը ընդունվեց մեծ համակրութեամբ: Բազմաթիւ ճառախօսներ պարզեցին յարուցած հարցի զանազան կողմերը, ցոյց տալով այն հանգամանքները, որոնք կարևոր են դէմադրողի մտցնելու առաջարկը գործնական և համոզեցողիչ դարձնելու: Ժողովը որոշեց ընտրել յատուկ յանձնաժողով, որ ձևակերպի խնդիրը վերջնական ձևով և ապա ներկայացնէ դարձաւ ընդհանուր ժողովին: Վերջնական որոշում կայացնելու համար: Յանձնաժողովին անդամներ ընտրվեցին՝ Ա. Սահակեան, Ժուրուլի, իշխան Չելոկաւ, իշխան Վ. Մալաքի, Ա. Քալանթար, Ա. Խանդուրով, Ս. Զալարեան, Ս. Դանդուբեան: Ընկերութեան նիստը բազմամարդ էր. բացի ընկերութեան անդամներից, ներկայ էին և կողմնակի անձինք:

Ռուսաց արտաքին գործերի մինիստրութեան օրգան «Journal de St. Pétersbourg» լրագրի մէջ կարդում ենք. «Ռուսաց կառավարութիւնը, ստանալով Նիդերլանդեան կառավարութեան համաձայնութիւնը, առաջարկել է ընտրել Հաագա մայրաքաղաքը իբրև գումարաւորի այն կոնֆերենցիայի, որի նպատակն է ապահովել ազգերին իսկական և հաստատ խաղաղութեան բարեկեցութիւնը: Բոլոր պետութիւնները, բացի մի բանից, որոնց պատասխանը դեռ չէ ստացվել, համաձայնութիւն են յայտնել այդ տեղի մասին: Կոնֆերենցիայի գումարման ժամանակը դեռ չէ նշանակված: Մենք տեղեկութիւն ստացանք, որ Լոնդոնի ռուսաց դեսպան պ. Ստաալը, որն ընդհանուր յարգանք է վայելում իբրև ռուսաց դիվոմատիայի նախահրամ, նշանակված է Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Հաագայի կոնֆերենցիայում: Այդ ընտրութիւնը ցոյց է տալիս, «որ Նորին Մեծութիւն թագաւոր Կայսրը առանձին սրտաւոր մասնակցութիւն է ընդունում այն ձեռնարկաբանական գործի մէջ, որի համար դուժարվում է կոնֆերենցիան»:

Թիֆլիսի Արտիստական ընկերութիւնը փորձեց տալու կոմիկական օպերա, սիրողները մասնակցութեամբ, և ունեցաւ աջողութիւն: Չորեքշաբթի, փետրվարի 24-ին, ներկայացվեց Բաղէնի «Հանապարհորդութիւն դէպի Չինաստան» օպերետը: Առանձին երաժշտական կտորները և խօրալին երգերը շատ բաւարար կերպով կատարվեցին: Օրկէստրի կառավարիչ էր Գ. Փուլինով: Երկրորդի կառավարիչ Իսայ Բիթովի իր կողմից ամեն ջանք գործ էր դրել թէ ներկայացման և թէ պարահանդէսի աջողութեան համար:

Մեզ խնդրում են տպել հետեւեալը. «Վիրակի, փետրվարի 28-ին, Աւստրիան ճաշարանի դահլիճում, առաւօտեան ժամի 11-ին, պ. Ն. Աբրահամեանի նախաձեռնութեամբ, լինելու է հայերէն հանրամատչելի ներկայացում: Ներկայացնելու են «Եօկոմոր Թալիս» և «Բալալ Ղազար: Մասնակցում են արիկ Աբրահամեան և օր. օր. Ծանաղաբեան, Օսանեան, պ. պ. Մանդինեան, Ն. Աբրահամեան, Տէր-Գաւթեան, Սարգսեան, Միրազեան, Սուգուրեան, Ս. Աբրահամեան, Գ. Մահարեան և ուրիշները: Իսկապէս չնորհալուծութեան արժանի է պ. Ն. Աբրահամեան, որ, չը նայած բոլոր դժուարութիւններին, աջողեցրեց այդ ներկայացումը, որը այս բարեկենդանի տօններին բաւական մեծ դուրսբերութիւն կը պատճառէ մեր աղքատ դասակարգին»:

Մեզ խնդրում են տպագրել, որ չորեքշաբթի օր, մարտի 24-ին, յօդուտ Թիֆլիսի կաթողիկոսական Բարեգործական ընկերութեան, Թիֆլիսի

արքունական թատրոնում տեղի կունենայ կօնցլատ՝ արքունական թատրոնի երգչուհիների և երգիչների մասնակցութեամբ: Կօնցլատը բաղկացած կը լինի երեք բաժնից. 1) Կօնցլատային բաժին, 2) Պարեր «Քիսիօնդա» և «Reine de Saba» օպերաներից. 3) Տեսարաններ «Ստեղծ» օպերայից: Տոմարների համար կարելի է դիմել Ի. Սալաքիային, Լաբորատորնայա փողոց, տուն № 11 և արքունական թատրոնի կասսան:

Մենք ստացանք հետեւեալ նոր հրատարակութիւնները. 1) Андрей Архипов, некролог Н. И. Каракаша. տպված է Պետերբուրգի բնագէտների ընկերութեան որոշմամբ: Այդ համառօտ մասագրուակի մէջ առաջ է բերված հանդուցեալ Ա. Արքունու բոլոր այն մասնագիտական յօդուածները, որոնք 1872-ից սկսած մինչև 1895 թիւը տպվել են զանազան հանդէսների մէջ ռուսերէն և գերմաներէն լեզուներով: 2) Մայրական սէր, Կարմին Սիւլայից, Ս. Պետերբուրգ, 1899, գինն է 2 կոպէկ: 3) «Տառապեալների ծառայ Ռոխը» և «Կարած բարեկամը», թարգմանութիւն Գ. Վ., Վաղարշապատ, 1899 թ. գինն է 15 կոպէկ:

ԲԱՌՈՒՅՑ մեզ գրում են. «Մշակի» նախընթաց համարներից մէկում գրված էր Մէլչիլոսարի նաւահանգստի մօտ պատահած աղէտի մասին, որին զոհ են գնացել «РВКАЗЪ и Меркундъ» ընկերութեան գործակալը, երկու գործակալներ և մի բժիշկ: Նոյն տեղը մի և նոյն ժամանակ մի ուրիշ նաւակ էլ խորտակվել է ծովի սաստիկ փոթորիկից, նաւահանգստից 30 սաճէն հեռավարութեան վրա, տանելով 38 պարսկներէից 36 զոհ: Աղաւթած են միայն երկուսը: Դրանք ինչպե՞ս են լինում պօստային չորեքուսից, որ կանդնած էր արիւնք երկու վերստապի հեռաւորութեան վրա:

ՆՈՒ-ՆԱԽԻՋԵՆԱՆԻՑ մեզ գրում են. «Լսում ենք, որ սկսաւ վերականգնել է պ. Մ. Պալապանեանին քաղաքագլխի պաշտօնի մէջ: Նա հեռացրած էր պաշտօնից պ. Նախաճոյ ատաւանի հրամանով, բայց պ. Պալապանեանը բողոքեց ունեւորին, որը պ. ատաւանի կարգադրութիւնը ապօրինի ճանաչելով՝ բեկանել է այդ կարգադրութիւնը»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՐԻՔԻՍՏԻՑ

Կ. Պոլիս, փետրվարի 9-ին

Աղգային չըջանալի մէջ շատ կը քննադատուի այն տետրակը, որ անցեալ 1898 թվականին յերան ելաւ՝ «La nation arménienne, son passé, son présent, son avenir politique et religieux»—«Հայ ազգը, անոր անցեալը, անոր ներկան և անոր քաղաքական ու կրօնական ապագան» վերնագրով:

Պ. Հ. Ա. «Մշակի» մէջ գրելով այդ տետրակի մասին՝ ան ան ուն կոչած էր զայն. սակայն տետրակն ինքնին ան ան ուն չէր կարող ներկայանալ ընդհանուր ընթացքին մէջ «Revue illustrée de la Terre Sainte et de l'Orient chrétien» անուն կրօնաբանայ հանդէսը միտման հրատարակեց զայն իբրև խմբագրական և այդ «Revue»-ն, ինչպէս յայտնի է, կը խմբագրուի Պարիզի մէջ, Հայր Շարքուտանի բացառական տնօրէնութեան ներքև:

«Revue de la Terre Sainte»-ի խմբագրութիւնը սովորութիւն ունի, ամեն տարեշրջանին յաւելնում տետրակ մ'ալ հրատարակել և յղել իր բաժանորդներուն: Այս տարի, այդ յաւելումը, իբրև «Extraits» (քաղաւածուք) ինչեալ հանդէսէն՝ հայոց ազգին նուիրուեցան՝ զոր կարգաւորվ ջրտննեցանք և սկսանք նախատել տետրակն ալ, տետրակին հեղինակն ալ, որ միշտալ «Revue»-ին խմբագրութիւնն է: Պարոն Հ. Ա. յօդուածի մէջ կոչում ըրած էր «Մուրադեան և Իսմիլեան երկուսն ապրտուպատաշած պատասխանները տան՝ իբրև իրենց գրածներուն դէմ հրապարակ եղած տետրակի մը:

Թող թէ Իսմիլեան սրգանի իր արդի մտայն վիճակին մէջ, ոչ ալ Մեղրեանից Խալիլով պոս Մուրադեանի իր բազմապատկառ զբաղումն եր ու մ ն եր ու մ մէջ, չեն կարող իրենց ձեռք գրիչ առնել. ըստ իս՝ այդ բանին վրա խօսելի անգամ անելու է և ոչ թէ գրել: Ի՞նչ ըսեմք մարդիկներուն՝ երբ իրենց սկզբունքն ի գործ կը դնեն՝ այնքան անվարով, այնքան անկուս, այնքան անվստ, որ ամեն նկարագրէ գրել վեր է: Ի՞նչ իրաւունք ունիմք բան մը ըսելու անոնց՝ որ, իբրև Պրօպագանդիստ և քաղաքական ուղտախնդր՝ իրենց կողման և եթ

վերաբերում է ինձ, ես ամեն ջանք գործ կը դնեմ, որպէս զի զօրքը մնայ իր կոչման բարձրութեան վրայ: (Բուռն ծափահարութիւններ):

ՎԻՆՆԱՆ: Ինչպէս երէնտալ այսօր առաւօտ ճանապարհ ընկաւ Պետերբուրգ:

ՊԱՐԻՋ: Պապի դեսպանի արեւնը զլինէ է խփել: Դրութիւնը շատ վտանգաւոր է:

ՀԻՌՈՒ: Պէլլու, Կանէվարո և Պոլուսո մի-նիստերներ այսօր խորհրդակցում էին այն միջոց-ների մասին, որ պէտք է ձեռք առնել Սանտու-նեան ծովածոցը գրաւելու համար: Կանէվարո երկար խորհրդակցեց անգլիական դեսպանի հետ:

ՏՈՒՆԻՍ: Լօկրուա մի թղթակցի հետ խօսե-լիս, այն կարծիքը յայտնեց, թէ Լադուբրանում պատահած աղէտը չէ կարելի վերադրել վառօղի պայթելուն: շատ հաւանական է, որ իսկական պատճառը եղած լինի չարամտութիւն: Շատ կարելի է, որ դրոժ է եղել դրված լարված ժա-մացոյցի մեքենայ, որպէս զի որոշած ժամանա-կին կարելի լինի պայթուի առաջացնել այն դրոժը, որը լցված է եղել վառօղով: Ինչ վերաբերում է զինամիտային փամփուշտներին, որ դեռ են զօրանոցներ մօտ, ապացուցված է, որ նրանք օտար երկրից են բերված:

ԲԵՐԼԻՆ: Կայսերական սկսյի բեղմնաւոր մասնաժողովը ընդունեց կենտրոնի առաջարկու-թիւնը՝ աւելացնել զօրքի թիւը խաղաղ ժամա-նակ հետզհետեւ, մինչև 1903 թ., որ հասնի 495,000 հոգուն:

ՀԻՌՈՒ: Ինչպէս հաղորդում են ճիշդ աղբիւ-րից «Tribuna» լրագրին, Ալեկին անգլիական դեսպանը հաղորդել է Անգլիայի կառավարու-թեան, թէ չինաց կառավարութեան գլխավորը ինչպիսի է իրան ցաւակցութիւն յայտնել խա-րական դեսպանին այն բանի համար, որ խա-րական դեսպան Մարտինի յայտարար չընդու-նելը համարվել է իրեն վիրաւորանք: Չինաց կառավարութիւնը պատրաստ է դրաւոր ներու-ղութիւն լինողը Մարտինից: Աւելացնում են, որ ներդրութիւնը կընդունի միայն այն ժամա-նակ, երբ չինաց կառավարութիւնը կը ցանկա-նայ, որ նորից ներկայացնեն նրան յայտարարը և եթէ նա կը ցոյց տայ հաշտութեան նշաններ:

Պաշտօնական չընդունելու համոզված են, որ հարցը ընդունելու կը լուծվի մինչև մարտի վերջը: ԿԱՄԻՇ: Փետրվարի 23-ին, գիշերը, Կանինս-կի գաւառի Պոմուսի գիւղում այրվեց չորս տուն, որտեղ այրվեցին 11 մարդ և 12 հոգի ստացան սարսափելի վէրքեր:

ՕԴԵՍՍԱ: Քաղաքային դոման որոշեց, 3000 ըուրլի յատկացնել հանդէսներ կազմելու Պուշ-կինի համար Պուշկինեան օրերին: Ծրագիր կաղ-մել Պուշկինեան տուն կառուցանելու կրթական հիմնարկութիւններով, օրինակ, ընթերցարան, առկորտօրիա, յատկացնել մի կտոր հող՝ Պուշ-կինի անունով կառուցանելու մի ապաստարան մամուլի ինվարիտների համար: Բաց թողնել ապաստարան, ուսումնարան, առկորտօրիա և ընթերցարան պահելու համար տարեկան 5000 ռու-

ԼՕՆԻՍ: «Times» լրագրին հեռագրում են Պէկինից, որ չինացիները ընտրում են այն հար-ցը, թէ արդեօք աւելի նպատակաւոր մարդ չի լի-նի Սանտուինը բաց նաւահանգիստ յայտարա-րել: Այդպէս վարվելով, նրանք յոյս ունեն ա-ռաջն առնել այդ նաւահանգիստում իտալական թաղամասի կայարան կառուցանելուն: Մի և նոյն լրագրին հաղորդում են Շանգայից, թէ Նանկինի փոխարքան հեռագրել է Գերմանիայի, Անգլիայի և Միացեալ-Նահանգների հիւպատոս-ներին, թէ միայն ի նկատի առնելով հիւպատոսնե-րի ցանկութիւնը՝ մինչև վերջ հասցնել բանակցու-թիւնները, Շանգայի տաօտայը թողնուած իրեն ստացաւ մնալ իր պաշտօնում: Բայց որովհետեւ նա չը կարողացաւ հաշտութիւն կայացնել, ուս-տի նրա յաջորդին իսկոյն և եթ հրամանագրվեց ստանձնել պաշտօնը:

ՊԱՐԻՋ: Պապի դեսպան Կարի վանճանվեց: Պէկին: Այստեղ ենթադրում են, թէ խաղա-կան դեսպանը դեռ չէ ստացել իր կառավարու-թիւնից ոչ մի հրահանգ, ցունդ-ի-եամենի հետ բանակցութիւններ վարելու վերաբերմամբ:

ԲՈՒՆԱՐԻՍ: Ռուսաց զինուորական միւսիտըրը դիմեց մի սիրալիլ նամակով բուսնական զին-ւորական միւսիտորին, որի մէջ չնորհալարութիւն է յայտնում այն բարեկամական ընդունելու-թեան համար, որ Բուխարիստում ռուսաց Վօ-լոգորդիկ հետեակ զինի պատգամաւորութեանը ցոյց տուին: Գնեքալ Կուրպպատկին խնդրում է միւսիտորին յայտնել ռուսաց զօրքի կողմից բուսնական թաղաւորին չնորհալարութիւն եւ ընկերակցական զգալունքներ, որ մշտապէս ամրացրված են կուրի դաշտերում:

ՊԱՐԻՋ: Պապի դեսպան Կարի վանճանվեց: Պէկին: Այստեղ ենթադրում են, թէ խաղա-կան դեսպանը դեռ չէ ստացել իր կառավարու-թիւնից ոչ մի հրահանգ, ցունդ-ի-եամենի հետ բանակցութիւններ վարելու վերաբերմամբ:

ԲՈՒՆԱՐԻՍ: Ռուսաց զինուորական միւսիտըրը դիմեց մի սիրալիլ նամակով բուսնական զին-ւորական միւսիտորին, որի մէջ չնորհալարութիւն է յայտնում այն բարեկամական ընդունելու-թեան համար, որ Բուխարիստում ռուսաց Վօ-լոգորդիկ հետեակ զինի պատգամաւորութեանը ցոյց տուին: Գնեքալ Կուրպպատկին խնդրում է միւսիտորին յայտնել ռուսաց զօրքի կողմից բուսնական թաղաւորին չնորհալարութիւն եւ ընկերակցական զգալունքներ, որ մշտապէս ամրացրված են կուրի դաշտերում:

Ամրացրված են կուրի դաշտերում:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՈՐՍՍ

Փետրվարի 25-ին

Լօկոմոթիվ 10 ֆունտ արծէ	93	85	4
Բերքիւնի վրա 100 մարկ	45	77	3/4
Պարէկի վրա 100 ֆունտ	37	15	—
Բորսային դիվիզիա	6 1/2	7 1/2	—
Պոլուսիսկիալ	—	—	—
Մարտային կուպոններ	—	—	—
4 1/2 ֆունտի բէնտա	100 3/4	—	—
4 1/2 ֆունտի փոխառութեան	101 1/2	—	—
4 1/2 ֆունտի թղթ. արգ. կալ. բանկի	99 1/2	—	—
4 1/2 ֆունտի վիպակ. գիւղ. հող. բանկի	99 1/2	—	—
Ներքին 5 1/2 ֆունտի փոխառութ.	286 1/2	—	—
Նոյիլ	271	—	—
5 1/2 ֆունտ. թղթ. արգ. կալ. բանկի	223 3/4	—	—
5 1/2 ֆունտի երկաթուղ. բէնտա	—	—	—
Պետերբ. բաղ կը. ընկ. օբլ. 4 1/2 ֆունտ	100 3/4	—	—
Մասկիայի բաղար. կը. օբլ. 5 1/2 ֆունտ	101	—	—
Օգեսայի	100 1/2	—	—
Թիֆլիսի	99 3/4	—	—
Թիֆլիսի կալ. բանկի	—	—	—
Նոյիլ	—	5 1/2	—
Փոլ. լիպոյի կալ. բանկի. 6 1/2 ֆունտ	101	—	—
Նոյիլ	—	5 1/2	—
—	100	—	—

Խմբագիր՝ ԱԼԷԿՍԱՆԴՐ ԲԱՆԱՆԹԱՐ
Հրատար.՝ ԱՐԹՐՈՒՆՈՒ ԺԱՌԱՆԳՆԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԻՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱՅՈՒՂԻ

Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 1 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱ-
ԳՈՒՆԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ ցերեկվայ 4 ժամին և 15 րոպէն:
Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում առաւօտեան 8 ժամ 38 րոպէն:
Գնացք է գնում ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԹՈՒՄ առաւօ-
տեան 9 ժամ և 20 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում
ԵՐԿԱՅՈՒՂ 8 ժամ և 52 րոպէն:
Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 3 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱ-
ԳՈՒՆԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ ցերեկվայ 10 ժամ 50 րոպէն:
Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում ԵՐԿԱՅՈՒՂ 5 ժամ և 9 րո-
պէն: Գնացք է գնում ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԹՈՒՄ ԵՐ-
ԵՐԿԱՅՈՒՂ 6 ժամ և 10 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում
առաւօտեան 7 ժամին:

Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 2 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱ-
ԳՈՒՆԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ առաւօտեան 8 ժամ 30 րո-
պէն: Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում ԵՐԿԱՅՈՒՂ 8 ժամ 30
րոպէն: ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԳՈՒՆ ԵՐԿԱՅՈՒՂ
ԵՐԿԱՅՈՒՂ 9 ժամ և 15 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում
ցերեկվայ 12 ժամ 59 րոպէն:
Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 4 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱԹՈՒ-
ՄԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ առաւօտեան 8 ժամ 40 րոպէն:
Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում առաւօտեան 9 ժամ 55 րոպէն:
ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԳՈՒՆ ԵՐԿԱՅՈՒՂ առաւօտեան
11 ժամ 20 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում առաւօտեան
5 ժամ 42 րոպէն:

Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 2 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱ-
ԳՈՒՆԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ առաւօտեան 8 ժամ 30 րո-
պէն: Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում ԵՐԿԱՅՈՒՂ 8 ժամ 30
րոպէն: ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԳՈՒՆ ԵՐԿԱՅՈՒՂ
ԵՐԿԱՅՈՒՂ 9 ժամ և 15 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում
ցերեկվայ 12 ժամ 59 րոպէն:

Մ ա ռ զ ա տ ա ռ Ն 4 գնացքը դուրս է գալիս ՌԱԹՈՒ-
ՄԻՑ գէպի ԹԻՖԼԻՍ առաւօտեան 8 ժամ 40 րոպէն:
Թ Ե Ֆ Լ Ե Ս է հասնում առաւօտեան 9 ժամ 55 րոպէն:
ԹԻՖԼԻՍԻՑ գէպի ՌԱԳՈՒՆ ԵՐԿԱՅՈՒՂ առաւօտեան
11 ժամ 20 րոպէն: Բ ա թ ու լ է հասնում առաւօտեան
5 ժամ 42 րոպէն:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԵՐԱՎԱՐՈՒՄՆԵՐԻՆ, ԹԻՖԼԻՍ

Վաճառվում են հետեւեալ նոր գրքերը.

ՕՐԱՅՈՑ Ս. Ելմիսմայ, 1899 թ. փա- նակալ	—	20
ՍՈՒՆԻՎՈՒԿԱՆՆԵՐ Գ. Ամուսնիներ. կոմի- դիա հինգ արարուածով, երկր. տպագրութիւն (փոփոխած)	1	—
ՍԵՐԱՎԱԿԱՆ Ար. եպիս. Յովհաննէս Ե- պիսկոպոս Շահաթաւանի կեն- սագրութիւնը. Պ. 1898 թ.	1	—
ԵՆԵՅԻՊ. Мое водолечение Е. 1898	1	—
ГЛОДЗИНСКИЙ мѣтодъ Кройки верхняго дам- скаго и дѣтскаго платья, изд. 18.	6	50
БАЗАРОВЪ Мѣтода Кройки верхняго и дамскаго платья, СПб. 1887	3	—
ՍՈԼՈՎԵՆ. Կտորված սիրտ, վէպ 1898.	40	—
Ղոնդուկ միաց—փողովի. Հասցէն՝ ТИФЛИСЬ, Центральная Книжная Тор- говля.	8	10

(Հ.)

Դիմում եմ

Ես, յարգելի հայ հասարա-
կութեանը, յայտնե-
լով, որ ես Ներսիսեան աղային հոգեւոր դպրա-
նոցը աւարտելուց յետոյ, ինք տարի վարել եմ
Երկրեցական-ծխական դպրոցներում ուսուցչի և
աւագ-ուսուցչի պաշտօններ և ապա երեք տարի
արտասահմանում ուսանելով՝ այժմ պաշտօնով
գտնվում եմ ու Ելմիսմայի ձեռնարանում և ցանկա-
նում եմ քահանայ ձեռնադրվել: Ուստի խն-
դրում եմ, եթէ մի որեւէ համայնք կամ հասա-
րակութիւն քահանայի կարգը ունի թող քա-
րհածի ինձ հետ այդ մասին բանակցութեան
մէջ մտնել հետեւեալ հասցէով. Գ. Յովհաննէս, Արքի-
դիակոն Ա. Մինասյան.

2—3 Արշակ սարկաւազ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԴՈՐ ՀԻՄԱՆԴԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա, Վօրոնցովի արձանի հանդէպ)

Հիւանդներին ընդունում են ամեն օր, բացի
կիրակի օրերից:

Ա. ՌԱՍՏՆԵՐԻ

Բ. Ա. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վերաբու-

ժողովեան, վնասակար (սիֆիլիս) և միջատու. 5.
Կ. Մ. 2 ԿՈՎԱՆԻ—9—10 ժ. աչքի, ներքին

և նեարդալիս 5.
Ձ. Ի. ԲԱՐԱՆԱՍԵԱՆ—11—12 ժ. կանանց
հիւանդ.

Ի. Յ. ՊՐՕՏԱՍԵՎԻԶ—12—1 ժ. աւանջի,
կողորդի, թրի և կրծքի 5.

Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ—1—1 1/2 ժ. ներքին և
երեսխայց 5.

Ա. Գ. ԳՈՒՐԿՈ—1 1/2—2 1/2 ժ. ներքին և մի-
ատեւական 5.

Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ե Ր

Վ. Մ. ՄԱԽՎԻԼԱՅԷ—5—6 ժ. ներքին և երե-
խայց 5.

Ա. Ն. ՇԱԿՈՎԱՍԿԻ—6—7 ժ. նեարդալիս (Ե-
րկարաբուժութիւն), վնասակար և մորթի 5.

Բ. Ա. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ—6 1/2—7 ժ.

Տ. Ի. ՐՈՒԿԵՆԿՈ հիւանդանոցում քիմիական
և խոշորացուցական հետազոտութիւններ է ա-
նում մէկի, իրի, արեան, կաթի և այլն:

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համայնքի
(կոմսիտիւնի) և օպերացիայի համար առանձին:
Հիւանդանոցի վերաբերում:
99—150 Բժշկապետ ՆԱ